

*So srdcom leva
proti múrom Jeruzalema*

KRIŽIAK

BEN KANE

BEN KANE

KRIŽIAK

Preložil Otto Havrila

IKAR

Ben Kane
CRUSADER

Copyright © Ben Kane 2021
Maps copyright © Neil Gower 2020
First published by Orion Fiction, London.
Translation © 2023 by Otto Havrila
Cover design © Henry Steadman/Orion Books
Images © Arcangel
Collaboration JS / Arcangel Images
Nik Keevil/ Arcangel Images
Slovak edition © 2023 by IKAR, a.s.

ISBN 978-80-551-9257-4

Ferdiovi a Pippe.
Ste pre mňa všetkým.

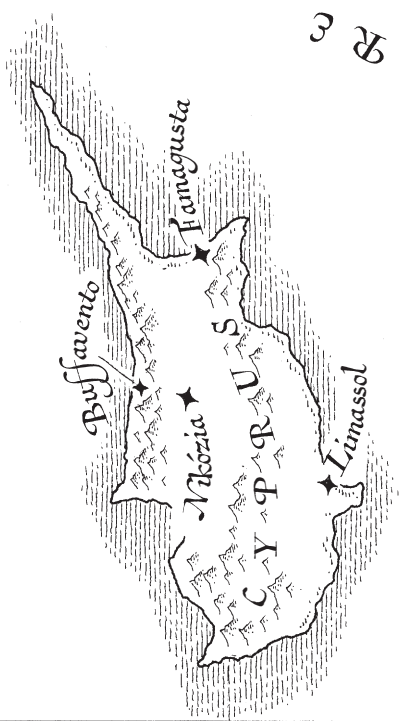
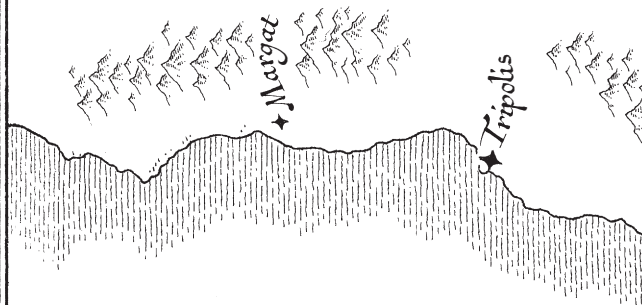
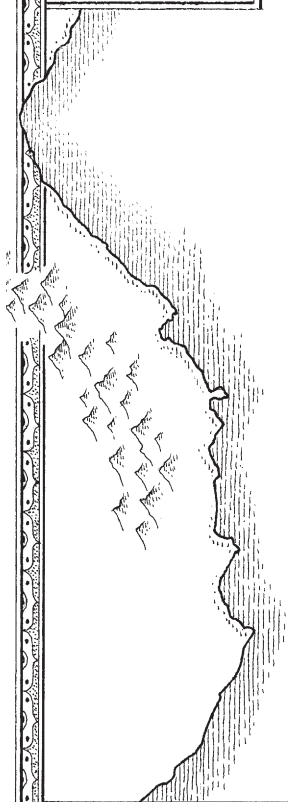
JUŽNÁ ITÁLIA
a SICÍLLIA

koncom 12. storočia

N.G

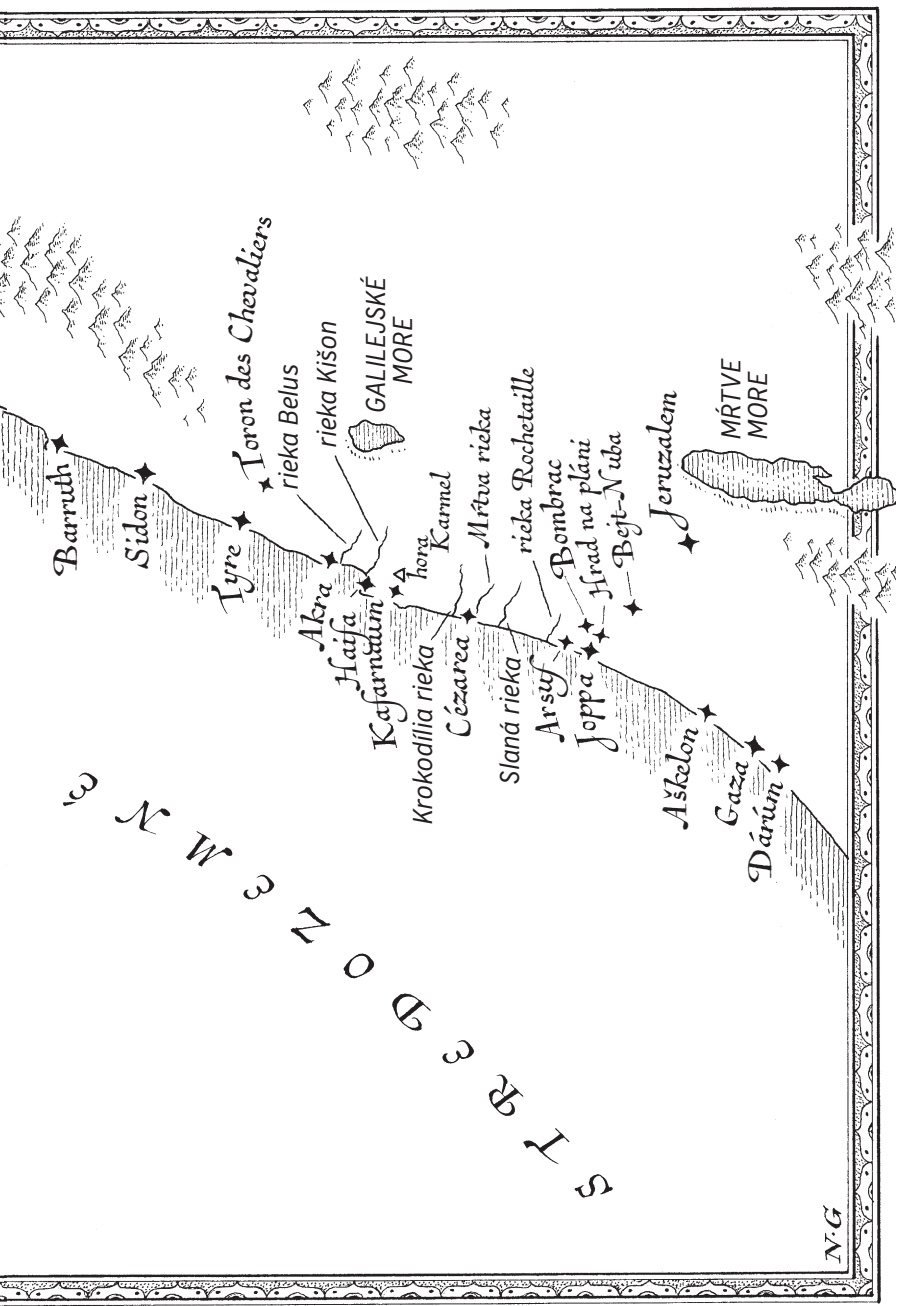
SVÄTÁ ZEM A CYPRUS

koncom
12. storočia

M O R E

Buffavento
Nikozia
S P R U S
Lunassol
Famagusta
Tripolis
Margat

SEVERNÝ
MOR
3
N
3
O
D
3
R
T
S

Barruth

Sidon

Tyre

Toron des Chevaliers
riečka Belus

Akra

Haifa

Kafarnatun

Krokodília rieka

Cezarea

Slaná rieka

Arsuf

Joppa

Askelon

Gaza

Dáriun

GALILEJSKÉ
MORÉ

hora
Karmel

Mŕtva rieka

riečka Rochetaille

Bombrac

Hrad na pláni
Bejt-Nuba

Jeruzalem

Mŕtve
MORÉ

N.G

POSTAVY

(Hviezdičkou sú označené skutočné historické postavy.)

Ferdia Ó Catháin/Rufus O'Kane, írsky šľachtic zo severného
Leinstru v Írsku,
Rhys, waleská sirota,
Robert FitzAldelm, rytier a brat Guya FitzAldelma (zosnulého).

Kráľovský rod v Anglicku:

Henrich FitzEmpress*, anglický kráľ, normandský vojvoda,
gróf z Anjou (zosnulý),
Eleonóra (Alienor) Akvitánska*, vdova po Henrichovi,
Henrich (Hal), najstarší Henrichov syn (zosnulý),
Richard, anglický kráľ, akvitánsky vojvoda* a druhý Henri-
chov syn,
Geoffrey*, tretí Henrichov syn, bretónsky vojvoda (zosnulý),
Arthur*, Geoffreyho mladý syn,
Ján*, mortainsky vojvoda, najmladší Henrichov syn, známy aj
ako Bezzemok,
Jana*, kráľovná Sicílie, Henrichova dcéra.

Anglický kráľovský dvor:

Beatrice, slúžka kráľovnej Eleonóry,
André de Chauvigny*, rytier a Richardov bratanec,
Baldwin de Béthune*, rytier,
William Longchamp*, rytier,

Hugh de Puiset*, durhamský biskup,
 Geoffrey*, nevlastný Henrichov syn, yorský arcibiskup,
 William Marshal*, jeden z Richardových justiciárov,
 Bardolph*, FitzPeter* a Bruy re*, ďalší Richardovi justiciári,
 Philip, panoš a Rufusov priateľ.

Cirkev:

arcibiskup Walter z Rouenu*, arcibiskup Gerard z Auxienne*,
 biskup Hubert zo Salisbury*, biskup John z Evreux*, bis-
 kup Nicholas z Le Mans*,
 John d'Alençon*, arcidiakon z Lisieux a bývalý anglický vice-
 kancelár,
 Hugh de la Mare*, úradník,
 Ambroise*, duchovný a autor dochovaného diela *Estoire de la
 Guerre Sainte (Dejiny svätej vojny)*,
 prior Robert z Herefordu*,
 Ralph Besace*, duchovný a lekár,
 šľachtici Robert, earl z Leicestru*, gróf de Pol*, gróf Robert de
 Dreux*,
 rytieri Robert de Turnham*, Geoffrey du Bois*, Peter a William
 de Préaux*, John FitzLucas*, Bartholomew de Mortimer*,
 Ralph de Mauléon*, Henry Teuton*, Henry de Sacey*, William
 de l'Etang*, Gerard de Furnival*, James d Avesnes*, Matthew
 de Sauley*, Peter Tireproie*, de Roverei*, Richard Thorne,
 Guillaume de Caieux*, flámsky rytier,
 Richard de Drune, Hugh de Neville*, vojaci.

Ďalšie postavy:

Viliam*, škótsky kráľ,
 Filip II.*, francúzsky kráľ,
 Alys Kapet*, Filipova sestra, od detstva zasnúbená s Richar-
 dom,
 Henri z Blois*, champagneský gróf, Richardov i Filipov bratanec,
 Philippe, flámsky gróf*,
 Guillaume des Barres*, slávny francúzsky rytier,
 Raymond, gróf z Toulouse*,
 Hugh, burgundský vojvoda*, bratanec francúzskeho kráľa,
 Joffroi, gróf z Perche*,

Peter, gróf z Nevers*,
 biskup z Beauvais*, bratanec francúzskeho kráľa,
 Drogo de Merlo*, šľachtic,
 Auberry Clément*, rytier.

Sicília:

Viliam II. de Hauteville*, sicílsky kráľ (zosnulý),
 Konštancia de Hauteville*, Viliamova teta a dedička, vydatá za
 Henricha von Staufena*, nemeckého kráľa a dediča svätého
 rímskeho cisára Fridricha Barbarossu*,
 Tankred z Lecce*, Viliamov nemanželský bratanec,
 Reginald de Muhec*, miestny šľachtic,
 Hugh de Lusignan*, synovec Guya, Geoffreyho a Amauryho,
 Del Pin*, guvernér Messiny,
 Margaritone*, admirál Tankredovej flotily,
 Berengaria*, dcéra kráľa Sancha VI. Navarrského, zasnúbená
 s Richardom.

Svätá zem:

Guy de Lusignan*, kráľ Jeruzalema,
 Sibylla, kráľovná Jeruzalema*, Guyova manželka (zosnulá),
 Izabela Jeruzalemská*, Sibyllina nevlastná sestra,
 Humphrey z Toronu*, jej manžel,
 Konrád z Montferratu*, vládca Tyre, italského pôvodu, brata-
 nec francúzskeho kráľa Filipa,
 Geoffrey* a Amaury* de Lusignan, Guyovi bratia,
 Robert de Sablé*, veľmajster templárskych rytierov,
 Garnier de Nablus*, veľmajster johanitských rytierov,
 Balian z Ibelinu*, pán z Nablusu,
 Reynald zo Sidonu*,
 Leopold, rakúsky vojvoda*,
 Joscius, tyrský arcibiskup*,
 Saladin*, Al-Malik al-Násir Salah al-Dín, Abú al-Muzaffar Jusuf
 ibn Ajjúb, egyptský sultán,
 Safadin*, Al Malík al-Ádil, Saif al-Dín Abú Bakr Ahmad ibn
 Ajjúb, Saladinov brat,
 Mestoc*, Saif al-Dín Ali ibn Ahmad al-Maštúb, moslimský ve-
 liteľ v Akre,

Karakuš*, Bahá al-Dín al Asadí Kara-Kúš, moslimský veliteľ
v Akre,
Reynald de Châtillon*, šľachtic (zosnulý),
Abú, moslimský mládenec v Akre,
William Borrel* a Baldwin Carew*, johaniti,
Ibn an-Nahlal*, Saladinov sekretár,
Rašíd ed-Din Sinán*, stavec v horách.

PROLÓG

Southampton november 1189

SRhysom sme s nervami na prasknutie čakali v jednoizbovom dome, ktorý zahalilo hlboké prítmie. Mlčky sme stáli pri múre za vratkými dverami – keď naša korisť vojde, zbadá nás príliš neskoro. S dýkou v ruke a s okom pritisnutým na dieru medzi poprepletanými konármi som sa díval do uličky a snažil sa pomaly dýchať. Usiloval som sa presvedčiť samého seba, že konáme správne.

Na nevestinec v najbiednejšej časti mesta už padla tma a ruch utíchal. Po našom príchode zabili na mäsiarovom dvore prasa, ktoré tak kvičalo, až mi trpeli zuby. Krátko nato prešli okolo dve ženy, susedy, no nik iný. Znervóznel som. Nevedel som, či sa naša korisť, bradatý vojak menom Henrich, vráti skôr ako jeho manželka. Nechcel som do svojich temných záležitostí zaťahovať nevinného človeka. Utvrdil som sa vo svojom rozhodnutí. Ak sa tá žena vráti, zapcháme jej ústa, zaviažeme oči a počkáme na jej manžela. Pokúšal som sa nemyslieť na dieťa, o ktorom som počul.

Pohol som plecami, aby mi načisto nestúpili. Pohľadom som prešiel po miestnosti. V matnej červenkastej žiare tlejúceho ohňa v peci sa črtali dve stoličky, stôl, drevená truhlica a dekou zakrytý slamník v kúte. Pri zadnej stene

čušal priviazaný pes – zhltol chlieb, ktorý som priniesol práve na to, a teraz bol podľa všetkého spokojný, že mlčíme a nehýbeme sa.

Neviem, ako dlho sme čakali. Bolo mi zima; musel som prešľapovať na mieste, aby sa mi trocha rozprúdila krv. Rhys sa nepohol. Len oči, ktorými ma sledoval, prezrádzali, že nie je nehybná socha. Bol som rád, že je so mnou a pomáha mi s touto ťažkou úlohou.

Konečne sa ozvali kroky blížiace sa k domu. Znovu som pritlačil oko na dieru a v kútiku duše dúfal, že nezmĺknu.

Kroky zastali pred dvermi.

Štuchol som do Rhysa.

Prikývol. Stál k dverám bližšie, pripravený skočiť.

Zaštrkotala haspra. Stípol som. Nepodarilo sa mi ju znútra zavrieť.

Ozvali sa nadávky. „Zase nechala otvorené!“

Dvere sa s vrzgotom otvorili. Pes zakňučal, mykal sa na povraze a krútil chvostom.

Muž vošiel dnu. V slabom svetle som nevidel črty jeho tváre. Rhys naňho skočil, jednu ruku mu ovinul okolo pravého pleca a druhou mu schmatol ľavú pažu. S dýkou v dlani som sa vrhol k nemu. Chlap si však vyslobodil ruku z Rhysovho zovretia a udrel ma päšťou do brady. Zatmilo sa mi pred očami, až som sa zatackal.

Chvalabohu, naša obeť sa viac bránila, než kričala. Kým som sa spamätal, s Rhysom spadli na zem, zápasili a vymieňali si údery. Kopli pritom do hrnca, čo visel na reťazi nad ohňom. Veko zletelo, s rachotom narazilo do steny a z hrnca vyprskla horúca kaša. Pes štekal.

Len čo sa mi rozjasnilo v hlave, tresol som chlapa päšťou do brucha. Otvoril ústa ako ryba v sieti a padol Rhysovi rovno do náručia. Ten mu rýchlo zastrčil ruky popod pazuchy a nasadil mu na krk zverák, z ktorého sa nedoká-

zal vymaniť. Napriek tomu som mužovi pritisol hrot dýky pod ľavé oko. S dychčaním sa na ňu pozrel, potom na mňa a znova na ňu.

„Ak zakričíš, bude to naposledy,“ zasyčal som.

Vylakane prikývol.

„Ty si vojak Henry?“

Znovu pritakal.

„Poznáš ma?“ spýtal som sa a sklonil som sa až k nemu.

Pokrútil hlavou, no v očiach sa mu mihol záblesk poznania. Klamal.

„Pred pár mesiacmi si sa rozprával s rytierom Robertom FitzAldelmom.“ Pred kráľovou korunováciou sa Southamptomom prehnala kráľovská družina; môj nepriateľ tu dobre využil svoj čas. Ak som aj mal nejaké pochybnosti, strach v Henryho tvári bol dostatočne jasnou odpoveďou. *Je to on*, usúdil som a pokračoval: „FitzAldelm sa pýtal na smrť svojho brata, ktorého zabili pred siedmimi rokmi pri jednej krčme kúsok odtiaľto.“

Tej noci som zabil FitzAldelmovho brata a vyslúžil si za to nepriateľstvo druhého FitzAldelma – Roberta. Prišiel som sem, aby jediný svedok toho činu, Henry, neohrozil moje postavenie na kráľovskom dvore.

Pritisol som hrot dýky Henrymu na kožu. „Tak čo?“

„Áno, pane, hovoril som s FitzAldelmom.“

„Tvrdil si, že si ma videl pri tom hostinci.“

„V-vás, pane?“ Nedokázal mi pozrieť do očí.

Chytil som ho za bradu a zdvihol mu hlavu. „Povedal to FitzAldelm.“

Pozrel na mňa, no hneď uhol pohľadom. „Z-zmýlil som sa, pane. Bolo to dávno. Už mi neslúži pamäť.“

„Ak sa ťa bude niekto pýtať, odprisaháš, že si ma nikdy v živote nevidel.“

„S r-radostou, pane,“ zajachtal, „veľmi rád.“

„Toto dostaneš za svoje mlčanie.“ Odrhol som mešec, ktorý som mal pripnutý na opasku od nášho odchodu z Londýna, a zamával som mu ním pred očami. „Trojročný žold.“

Prvý raz sa mu v tvári mihol úsmev. „Mlčím ako hrob, pane, prisahám na svoj život. Nech si ma vezme satan, ak klamem.“

Nastala chvíľa, ktorej som sa bál, odkedy som sa rozhodol, že nájdem jediného svedka – okrem FitzAldelma –, čo poznal moje veľké tajomstvo alebo o ňom čosi tušil. Pozrel som na Rhysa, ktorý mi pohľad zachmúrene opätoval, v očiach mal vpísané, že mu neverí. Znovu som preto upriamil pozornosť na Henryho, ktorý sa na mňa milo usmieval.

Spomenul som si na FitzAldelma a jeho zaryté nepriateľstvo voči mne. Určite zrazu neprijme Henryho zmenený postoj. „Máš ženu a dieťa,“ povedal som a v duchu ďakoval Bohu, že tam nie sú.

V tvári sa mu mihla hrôza. „Áno, pane. Dieťaťko má len tri mesiace. Je naše prvé. Chlapec. Išli za jej matkou.“

„Je to niekde blízko?“

„Na druhom konci mesta, pane.“

„Kedy sa vrátia?“

„Až ráno, pane.“

Spadol mi kameň zo srdca. „Máš ich rád?“ spýtal som sa.

„Áno, pane,“ odvetil rozochveným hlasom. „Sú pre mňa všetkým. Neublížujte im, prosím vás!“

Nahneval ma myšlienkou, že by som dokázal ublížiť dvom nevinným ľuďom. Náhle som sa rozhodol. „Nič sa im nestane,“ vyhlásil som. „Prisahám na ukrižovaného Krista.“

Henry od úľavy zavzlykal. Pozreli sme sa s Rhysom na seba.

Vzápätí som prešiel Henrymu zľava doprava dýkou po krku.

Uprel na mňa pohľad plný zdesenia a bolesti. Nemohol hovoriť. Ani ja. Vystrekla na mňa teplá krv. Henry sa vzpie-
ral a metal, no Rhys ho pevne držal. Život z neho unikal.
Klesol na zem, a keď ho Rhys pustil, s buchnutím padol.

Pes zakňučal, akoby vedel, aký osud postretol jeho pána.

S Rhysom sme si vymenili pohľad ponad Henryho telo.
Ruky sa mi triasli. „Zabil som ho.“

„Áno,“ prisvedčil Rhys vecne.

„Ja...“ Pozrel som sa na svoje zakrvavené dlane a tuni-
ku. Dotkol som sa líca, no rýchlo som odtiahol ruku. Zapla-
vil ma pocit hanby a smútku. „Čo som to urobil?“

„Pane.“

Rhys ma tak ešte nikdy neoslovil. Pozrel som naňho
a zarazila ma odhodlanosť, ktorá sa mu zračila v tvári.

„Keby vzal späť, čo sľúbil, FitzAldelm by Henrymu str-
čil nohy do ohňa, to predsa vieš. Zaspieval by ako vtáčik
v klietke.“

Smutne som prikývol.

„Nič by na tom nezmenil ani mešec strieborniakov.“

Počúval som ako malý chlapec, ktorému vysvetľujú
niečo prosté a samozrejmé.

„Nemohli sme konať inak, jedine ho zabiť.“

To nie je pravda, pomyslel som si. Mohol som to nechať
tak. FitzAldelmovi by sa nepodarilo očierniť moje meno
Henryho svedectvom. Rhys by svedčil v môj prospech, po-
znal ho aj kráľ. Na druhej strane Henry bol nula. Niktoš,
ale mal ženu a malého syna, ozvalo sa moje svedomie.

Neostávalo mi iné, len prijať Rhysovo vysvetlenie. Stalo
sa, povedal, teraz je zbytočné obviňovať sa. Bez slova sme
zmyli zo seba krv a zakrútili Henryho telo do deky, kto-
rou bol zakrytý slamník. Potom sme čakali pri chladnúcej
mŕtvoľe, kým nebudeme môcť ísť von bez toho, aby nás
niekto uvidel.

Všetky tie udalosti mnou otriasli, preto som sa nechal viesť Rhysom. Ešte nikdy som nezakopával človeka do hnoja, jakživ som po prezliekaní nezahrabával svoje oblečenie. Ani raz som nekrmil psa človeka, ktorého som zabil. Stál som v tom malom domčeku a díval sa, ako hlce kus syra, ktorý ležal na stole.

„Musíme ísť.“ Rhys, pokojný ako vždy, ma strčil do lakťa. „O chvíľu svitá.“ Podal mi plášť.

Aspoňže to, pomyslel som si. Z odevov sme zmyli a zotreli najokatejšie krvavé fľaky. Prehodil som si plášť cez plecia.

Pes zožral syr aj chlieb a spýtavo sa na mňa pozrel.

Predstavil som si Henryho ženu, ktorá bude bez manžela zakrátko hladovať. Položil som mešec na stôl. Ak bude s peniazmi zaobchádzať rozumne, vydržia jej najmenej tri roky. *Manžela jej nevrátia*, povedal som si, ale je to lepšie ako nič.

Môj pocit viny sa však nijako nezmenšil.

Prvá časť

november 1189

júl 1190

PRVÁ KAPITOLA

Londýn

Richard zdvihol zrak od hory dokumentov ležiacich pred ním na stole. Jeho mohutná postava nijako nepasovala na obyčajnú stoličku, napriek tomu v tmavočervenej tunike, pekných nohaviciach a v kožených čižmách vyzeral ako kráľ. Cez okná prenikalo slabé slnko a ožarovalo mu hrivu červenozlatých vlasov. Zamračil sa. „Hrom a peklo, Rufus, vyzeráš hrozne! Si chorý?“

Zaváhal som. Pravdupovediac, od Henryho smrti ma kváril pocit viny. S Rhysom sme v Southamptone splnili kráľovskú úlohu - kapitánom lodí sme doručili dôležité správy od Richarda a vrátili sa na dvor. Teraz kráľ, William Marshal, jeden z jeho dôverných radcov, justiciár William Longchamp, môj nepriateľ FitzAldelm, zopár úradníkov, dokonca aj pážatá s karafami vína v rukách upierali zrak na mňa.

„Je mi dobre, pane, ďakujem za opýtanie. Nie je však dobré počasie na cestovanie, prechladol som.“ Zakašľal som a dúfal, že vierohodne.

Ozval sa Richard, spokojný s vysvetlením: „Doručil si tie listy?“

„Áno, pane, a priniesol som aj odpovede kapitánov.“ Podal som zvinuté listiny pážaťu, ktoré s nimi bežalo ku kráľovi.

„Chod' si ľahnúť. Nechcem, aby bol môj najlepší rytier chorý.“ Richardov sekretár rozlomil prvú pečať a otváral list, aby ho prečítal kráľovi.

Richard sa od septembrovej korunovácie zamerl na zháňanie peňazí a organizovanie dlho plánovaného ťaženia vo Svätej zemi. Šíril sa vtip, že v jeho kráľovstve je všetko na predaj: funkcie, titul lorda či grófa, hrady, mestá i panstvá. Neprešiel deň, aby sa do jeho paláca nehrnuli lordi a biskupi v snahe udržať si to, čo už majú, alebo získať nové tituly a zem.

Potešilo ma, že upriamil pozornosť na niečo iné, poďakoval som popod nos a stiahol som sa.

FitzAldelm, ktorý sa práve vrátil zo stretnutia s novým škótskym kráľom Viliamom, na mňa vrhol nahnevaný pohľad. Zovrela vo mne nenávisť, ale už nie taká ako predtým. Hneď ju vystriedal pocit viny. *Som vrah*, pomyslel som si. Bol som dvojnásobne prekliaty, lebo som nechcel odčiniť Henryho vraždu. FitzAldelm teraz nemal svedka, ktorý by dosvedčil, že som zabil jeho brata.

Richard za mnou zavolať, že môžem odpočívať, dokedy budem chcieť.

Nepotrebujem posteľ, ale kňaza, uvažoval som. Pocit viny bol však taký silný, že som sa nedokázal ani vyspovedať. Zaslúžil som si trest za to, čo som vykonal. Čosi, čo ponesiem mlčky.

Rhysa naše konanie nijako netrápilo, no vedel, ako sa cítim. Zaviedol ma do akejsi krčmy v chudobnej časti mesta a objednával mi jeden džbán vína za druhým. O Southamptone nepadlo ani slovo. Rozprávali sme sa o Svätej zemi a o víťazných bitkách, ktoré nás tam čakajú. Spievali sme oplzlé pesničky, ktoré hral na kvinterne potulný spevák. Trochu mi to zdvihlo náladu. Naspäť do paláca som sa tackal a Rhys ma musel podopierať. Nepamätám sa, ako